

Geol. vjesnik	30/2	427—442	1 slika	Zagreb, 1978
---------------	------	---------	---------	--------------

55/56(091)(497.1)

Prilozi povijesti geoloških znanosti u Hrvatskoj IV. Dragutin Gorjanović-Kramberger

Vanda KOCHANSKY-DEVIDÉ

*Geološko-paleontološki zavod Prir.-mat. fakulteta, Soc. revolucije 8,
YU—41000 Zagreb*

Nema sumnje da je Gorjanović iznimka među našim znanstvenim radnicima po tome, što su mu se neke zasluge priznale već za života. Upriličena je svečana proslava prilikom njegove 70-godišnjice (Poljak 1925/26; Zarnik 1925/26), posvećena mu je Spomenica Hrvatskog prirodoslovnog društva, a dnevna štampa se sjetila i njegove 75. i 80. godišnjice života. Ipak kad je umro, ostao mu je od gradske općine dati grob u arkadama dvadesetak godina bez ploče, a i ulicu u Zagrebu dobio je tek pred nekoliko godina. Prilikom stote obljetnice rođenja Hrvatsko geološko društvo ispravlja te propuste uz organizaciju svečane proslave s izložbom. Tom su zgodom objavljeni detaljni prikazi njegova života i rada (Ožegović & Kochansky-Devidé 1957; Kochansky-Devidé & Malez 1957; Herak 1957; Polšak 1957). I 70-godišnjica otkrića krapinskih praljudi označena je posebnom publikacijom (Krapina 1899—1969) i znanstvenim skupom u organizaciji Zbora liječnika, Sekcije za povijest medicine, uz ponovni prikaz Gorjanovićeve paleontološkog rada (Kochansky-Devidé 1970). Jeseni 1976. na znanstvenom skupu »Krapinski pračovjek i evolucija hominida« prikazan je D. Gorjanović-Kramberger kao paleoantropolog (Kochansky-Devidé 1976). Zbog svega iznesenog upućuje se na glavnu literaturu o Gorjanoviću. Kompletna bibliografija članaka o Gorjanoviću ovdje se neće navesti, jer ih ima preko stotinu.

Karlo Kramberger rodio se 25. 10. 1859. u Zagrebu, gdje je polazio četiri razreda Velike realke i dio preparandije. Upisuje se kao izvanredni slušač na univerzitet u Zürichu, zatim u Münchenu, gdje polaže diferencijalne ispite i 1879. doktorira u Tübingenu. G. 1880. postaje privremeni pristav Mineraloško-geološkog muzeja; 1881. stalni pristav; 1882. dobiva dozvolu da promijeni prezime u Gorjanović. Docent za paleontologiju vertebrata postaje, 1883; 1886. počinje predavati čitavu paleontologiju (4 sati tjedno), a 1893. postaje suplent za geologiju. G. 1891. izabran je za dopisnog člana Jugoslavenske akademije. Iste je godine imenovan ravnateljem Geološko-paleontološkog odjela muzeja. G. 1894. već je izvanredni, a 1896. redoviti profesor. G. 1908. postaje dvorski savjetnik, a 1909. pravi član Jugoslavenske akademije. Ravnatelj muzeja i profesor geologije i paleontologije bio je do 29. 10.

1924, kad je umirovljen. Gorjanović je još do 1928. znanstveno radio dok ga nisu bolesti i starost shrvali, te je neko vrijeme ležao u svom domu (u Mesničkoj ul. 45), gdje je 22. 12. 1936. umro.

Dragutin Gorjanović-Kramberger bio je počasni građanin Zagreba, Krapine i Karlovca, počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu, počasni član Zbora liječnika Hrvatske i Hrvatskog prirodoslovnog društva, dopisni član Srpske akademije, član 9 inozemnih znanstvenih društava. Dobio je 3 odlikovanja.

Sudjelovao je na 15 znanstvenih skupova.¹ Objavio je 237 radova, među kojima je pretežno većina znanstvenih.

U znanstvenom opusu Gorjanovića vodeće mjesto zauzimaju Gorjanovićeve temeljita istraživanja neandertalca iz Krapine, njegove kulture i života, poredba s ostalim tada poznatim fosilnim nalazima ljudi, obrada popratne faune i pleistocenskog doba. Zainteresiranosti čovjeka za svoje porijeklo i činjenici, da je baš Krapina (uz nalazište u Spyju) bila odlučujuća, da je na prelomu stoljeća znanost prihvatila stanovište o nekoj ranijoj, primitivnoj vrsti čovjeka, zahvaljuje Gorjanović svoje poznato ime u nas i u svijetu, jer je krapinski nalaz obradio doista na najvišem nivou tadašnje znanosti. R. Virchow mu je npr. pisao da je »kralj diluvija«.

Već su više puta (npr. -H- 1927) citirana laskava priznanja stranih antropologa — Gorjanovićeve suvremenika — njegovoj klasičnoj obradi krapinskog materijala (Klatsch, Adloff, Fischer, Virchow, Schwalbe). No i kasnije polaze istaknuti istraživači od Gorjanovića. Tako npr. Weidenreich (1937)² svoju monografiju o denticiji vrste *Sinanthropus pekinensis* posvećuje G. Elliotu Smithu (koji mu je omogućio da istražuje u Ču-ku-tien) i našem Gorjanoviću, otkrivaču krapinskog čovjeka, čije ostatke je opisao u izvrsnoj (excellent) monografiji. Dalje Weidenreich u obrazloženju posvete piše: U vrijeme, kad postojanje fosilnih hominida, koji se odlikuju posebnim karakteristikama, nije bilo opće priznato kao što je danas, njegov iznimni prinos filogeniji čovjeka bio je od fundamentalnog značenja. — Duži stavak, u kom se osvrće na Gorjanovićeve pionirska istraživanja na zubima krapinskih ljudi, Weidenreich završava: Čini mi veliko zadovoljstvo, da mogu dokazati ispravnost i dalekovidnost Gorjanovićeve prosuđivanja.

Među stručnjacima, međutim, jednako su značajna Gorjanovićeve istraživanja fosilnih riba krede i tercijara, zatim biostratigrafska istraživanja o neogenu i njegovoj fauni, npr. o filogenetskom razvoju puževa limneida i valencioida, prva determinacija prefontičke faune, nadalje istraživanja nosoroga i surlaša itd. U svim tim radovima dolazi do izražaja Gorjanovićev evolucionistički stav, premda teoretske članke o pitanjima razvoja organizama nikada nije pisao (Kochansky-Devidé, 1959).

Od važnosti su i najrazličitiji Gorjanovićeve geološki radovi: o hidrogeologiji, o krškim pojavama, geomorfologiji uopće, paleoklimatologiji,

¹ U publikaciji Ožegović & Kochansky-Devidé, 1957, str. 13, nedostaje Kongres Mađarskog geološkog društva u Budimpešti 1905.

² Zahvaljujem prof. dr M. Malezu, što me je upozorio na ovo djelo.

Sl. 1. Dragutin Gorjanović-Kramberger kao dvadesetgodišnji student¹

¹ Ova se slika prvi puta priopćuje. Zahvaljujem praunuci prof. Gorjanovića, Jeleni Gorjanović-Ivoš, kustosu Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu, što mi je posudila originalnu fotografiju snimljenu u Münchenu.

praporu, tektonici i stratigrafiji. Često se događa da se i danas vraćamo na njegovo mišljenje, jer su njegovi rezultati plod dubokog poznavanja materije i literature, inteligencije te neke posebne intuicije koja se stiže radom i iskustvom.

U organizacionom pogledu najistaknutiji je Gorjanovićev uspjeh osnivanje Geološkog povjerenstva za Hrvatsku i Slavoniju g. 1909, prema švicarskom uzoru, što je značilo osamostaljenje od geološke službe Mađarske. Uslijedila su široka geološka terenska istraživanja, pedološka, kvartarološka, te kao glavno, izrada geoloških karata i tumača i publiciranje 6 brojeva Vijesti geološkog povjerenstva, čije je izlaženje prekinuo prvi svjetski rat. Članovi Geološkog povjerenstva su uz Gorjanovića bili njegovi učenici: F. Koch, M. Salopek, J. Poljak, F. Šuklje, geograf A. Gavazzi, te pedolozi odnosno agrogeolozi F. Šandor, A. Mosković, B. Šolaja i S. Miholić.

Gorjanović je već ranije uvodio svoje učenike u rad na terenu, osobito F. Kocha i S. Čurčića. M. Salopeku pribavio je stipendiju za studij u inozemstvu. I s mlađim studentima vršio je višednevne ekskurzije diljem Zagorja (Krapina—Radoboj—Ivančica—Lobor—Zlatar), u Samoborsko gorje ili u Medvednicu. Interesantno je, da unatoč Gorjanovićevim preporukama za potporu studentima za ekskurziju, Odjel za bogoštovje i nastavu obično nije imao novaca. Jednako su bile negativno rješavane tople Gorjanovićeve preporuke da se vrijednom podvorniku I. Banfiću dade povišica. Za putovanja međutim, koja je »pre-svijetli« (ova titula je Gorjanoviću pripadala kao dvorskom savjetniku) predviđao u Beč, Graz (za određenje fosila) ili na kongrese, tražena je svota bila uvijek odobrena, dok je kod materijalnih troškova trebalo koji put i ogorčenih ponovnih obrazlaganja da se dobije potrebna svota za ormare, stol za mikroskopiranje i sl. Iz starih spisa vidimo, dakle, da ni u »stara dobra vremena« nisu, unatoč Gorjanovićevu ugledu, materijalne mogućnosti za nastavu i znanost bile povoljne.

Unatoč povremenom nerazumijevanju i nesklonom stavu malog broja kolega, koje tako jaka ličnost, kao što je bio Gorjanović, uvijek izaziva, svjetska — udaljenija — znanstvena elita, kao i novije vrijeme, uvijek su davali priznanje njegovu neumornom i predanom radu, te značajnim rezultatima koje je postigao svojim genijem ali i znanjem i marljivošću.

IZABRANA LITERATURA O GORJANOVIĆU

- H- (vjerojatno Hirtz, M.) (1927): O znanstvenom radu Prof. Gorjanovića. — *Obzor*, 2. 2. 1927, Zagreb.
- Herak, M. (1957): Znanstveno djelo Dragutina Gorjanović-Krambergera. — *Geol. vjesnik*, 10, 1—7, 1 sl., Zagreb.
- Kochansky-Devidé, V. (1959): Gorjanović i evolucionizam. — *Priroda*, 46/10, 378—379, Zagreb.
- Kochansky-Devidé, V. (1970): Prof. dr Gorjanović kao paleontolog. Krapina 1899—1969. — *Ref. naučn. skupa prigodom 70 g. otkrića krapin. praljudi*, Zagreb (1969), 5—11, 1 sl., Zagreb.
- Kochansky-Devidé, V. (1976): Dragutin Gorjanović-Kramberger kao paleoantropolog. — *Krapinski pračovjek i evolucija hominida — zbornik; Jugosl. akad. znan. umjetn.*, Krapina 1976. (u tisku).

- Kochansky-Devidé, V. & Malez, M. (1957): Bibliografija Gorjanovićevih radova i članaka o Gorjanoviću. — *Geol. vjesnik*, 10, 17—29, Zagreb.
- Ožegović, F. & Kochansky-Devidé, V. (1957): Životni put Dragutina Gorjanovića. — *Geol. vjesnik*, 10, 9—16, Zagreb.
- Poljak, J. (1925/26): Prof. Gorjanović-Kramberger kao paleontolog i geolog. — *Spomenica u počast g. prof. Dr. Dragutinu Gorjanović-Krambergeru. Glasnik Hrv. prir. društva*, 37/38, XXVII—XXXVIII, Zagreb.
- Polšak, A. (1957): Svečana proslava 100 godišnjice rođenja Dr. Dragutina Gorjanović-Krambergera. — *Geol. vjesnik*, 10, 139—150, 2 sl., Zagreb.
- Salopek, M. (1956): Dragutin Gorjanović-Kramberger. 1856—1956. — *Bull. sci. Cons. Acad. Yougosl.*, 3/2, 35—36, 1 sl., Zagreb.
- Salopek, M. (1969): Akademik Dragutin Gorjanović-Kramberger kao paleontolog, geolog i paleoantropolog. — *Raspr. grada za povijest nauka Inst. povijest prir. matem. medic. nauka JAZU*, 3, (posv. Ž. Markoviću), 153—166, 3 sl., Zagreb.
- Weidenreich, F. (1937): The Dentition of *Sinanthropus pekinensis*: A Comparative Odontography of the Hominids. — *Paleont. Sinica*, (N. S.) D, No 1 (Whole Series No 101), Peiping.
- Zarnik, B. (1925/26): Profesor Gorjanović-Kramberger kao antropolog. — *Spomenica u počast g. prof. Dr. Gorjanović-Krambergeru. Glasnik Hrv. prir. društva*, 37/38, XXXIX—XLVIII, Zagreb.

OBJAVLJENI RADOVI D. GORJANOVIĆ-KRAMBERGERA

- (1877): Die eozänen Fische der Baschker Schichten. — *Palaeontographica*, 24, Stuttgart.
- (1879): Beiträge zur Kenntniss der fossilen Fische der Karpathen. — *Palaeontographica*, 26/3, 51—68, Cassel.
- (1880): Die fossilen Fische von Wurzenegg bei Prassberg in Steiermark. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 30/3, 565—572, 1 tab., Wien.
- JANEČEK, Gustav & VUKOTINOVIĆ, Ljudevit (1880): Die Schlammasbrüche von Resnik bei Agram. — *Agramer Zeitung*, 55, No 261, str. 263, Agram.
- (1880): Vorläufige Mittheilungen über die jungtertiäre Fischfauna Kroatiens. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 16, 297—300, Wien.
- (1880): Pilarit, ein neues Mineral aus der Gruppe der Chrysocolla. — *Groth Z. Mineralogie Krystallographie*, 5, str. 260.
- (1881): Studien über die Gattung Saurocephalus Harl. — *Verh. geol. Reichsanst.*, str. 155, Wien.
- (1881): Studien über die Gattung Saurocephalus Harlan. Ein Beitrag zur Neocom-Fischfauna der Insel Lesina. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 31/3, 371—379, Wien.
- (1881): Die Karsterscheinungen im westlichen Theile des Agramer Gebirges. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 333—335, Wien.
- (1882): Die Karst-Erscheinungen im westlichen Theile des Agramer Gebirges. — *Kroatische Revue*, 1, 22—32, Agram.
- (1882): Vorläufige Mittheilungen über die aquitanische Fischfauna der Steiermark. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 2, 27—29, Wien.
- (1882): Bemerkungen zur fossilen Fischfauna der Karpathen. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 7, 111—114, Wien.
- (1882): Über fossile Fische der südbayerischen Tertiärbildungen. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 13, 231—235, Wien.
- (1882): Die jungtertiäre Fischfauna Croatiens. I Teil. — *Beitr. Pal. Oest. Ung. Oriens*, 2, 86—135, sa tablama, Wien.
- (1883): Ostanici kvartarnih sisara gore Zagrebačke. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 66, 108—111, Zagreb.
- (1884): Gosp. prof. Š. Ljubiću, ravnatelju arkeologičkoga muzeja. Odgovor na »Uztuk na smušenjasto zadirkivanje«. — *Narodne nov.*, 50, br. 156, Zagreb.
- (1884): Fosilni sisari Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 69, 60—95, 2 tab., Zagreb.
- (1884): Die jungtertiäre Fischfauna Croatiens. II Teil. — *Beitr. Pal. Oest. Ung. Oriens*, 3, 65—86, s tablama, Wien.

- (1885): Palaeoichthyološki prilozi. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 72, 10—65, 5 tab., Zagreb.
- (1886): Palaeoichthyologische Beiträge. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 1, 123—137, Zagreb.
- (1886): Nova ležišta diluvijalnih sisara. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 1, str. 144, Zagreb.
- (1888): Zagrebački vodovod sa gledišta geološkoga i hidrografijskoga. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 3, 325—328, 1 sl., Zagreb.
- (1889): Odkuda voda zagrebačkom vodovodu? — *Narodne nov.*, 55, br. 96, Zagreb, 26. IV. 1889.
- (1889): Zagrebački vodovod sa gledišta geološkoga i hidrografijskoga. — *Narodne nov.*, 55, br. 131, Zagreb.
- (1889): Über Franz Bassanis: Ricerche sui pesci fossili di Chiavon. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 4, 86—89, 1 sl., Wien.
- (1889): Über einen tertiären Rudisten aus Podsused bei Agram. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 4, 48—55, 1 tab., Zagreb.
- (1889): Berichtigung zu »Über einen tertiären Rudisten aus Podsused bei Agram«. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 4, 230—231, Zagreb.
- (1889): Berichtigung bezüglich *Ceratoconcha costata* aus dem Miozän von Podsused. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 6, str. 142, Wien.
- (1890): Die präpontischen Bildungen des Agramer Gebirges. Aus den Schriften der Societas historico-naturalis Croatica. Agram, 1890. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 14, 276—277, Wien.
- (1890): Die präpontischen Bildungen des Agramer Gebirges. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 5, 151—164, 1 tab., Zagreb.
- (1891): Die präpontischen Bildungen des Agramer Gebirges (Prikaz). — *Verh. geol. Reichsanst.*, 2, str. 40, Wien.
- (1891): Palaeoichthyološki prilozi. Dio II. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 106, 59—129, 8 tab., Zagreb.
- (1892): *Aigialosaurus*. Novi gušter iz krednih škriljeva otoka Hvara s obzirom na opisane jur lacertide Komena i Hvara. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 109, 96—123, 2 tab., Zagreb.
- (1892): *Aigialosaurus*, eine neue Eidechse aus den Kreideschiefern der Insel Lesina, mit Rücksicht auf die bereits beschriebenen Lacertiden von Comen und Lesina. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 7, 74—106, 2 tab., Zagreb.
- (1892): O fosilnih Cetaceih Hrvatske i Kranjske. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 111, 1—21, 3 tab., Zagreb.
- (1892): Dva patološka slučaja na kostih fosilnih sisara. — *Liečnički viestnik*, 14/2, 17—20, 2 sl., Zagreb.
- (1892): Das Vorkommen der Paludinenschichten in den Maria-Goricaer Hügeln in Croatien. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 4, 108—110, Wien.
- (1892): Die präpontischen Bildungen des Agramer Gebirges. (Prikaz). — *Földtani Közlöny*, 22, str. 350, Budapest.
- (1893): Die präpontischen Bildungen des Agramer Gebirges. (Prikaz). — *Földtani Közlöny*, 23, str. 151, Budapest.
- (1893): Geologijски i hidrografijski odnošaji Marija-Goričkih brdina. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 113, 29—37, 1 geol. karta, Zagreb.
- (1894): Geologija gore Samoborske i Zumberačke. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 120, 1—82, sa sl. i 1 geol. kartom, Zagreb.
- (1894): Geologijски snošaji okolice Klanjačke i Pregradske. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 120, 83—91, geol. karta, Zagreb.
- (1895): Fosilne ribe Komena, Mrzleka, Hvara i M. Libanona uz dodatak o oligocenskim ribama Tüffera, Zagora i Trifalja. (De piscibus fossilibus Comeni, Mrzleci, Lesinae et M. Libanonis et appendix de piscibus oligocaenicis ad Tüffer, Sagor et Trifail). — *Djela Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 16, 1—67, 1 sl., 12 tab., Zagreb.
- (1895): Potres uzkrasne noći. Izjava uredniku. — *Narodne nov.*, 61, br. 90, Zagreb, 19. IV 1895.
- (1896): Das Erdbeben von Laibach (und) in Kroatien nach den Berichten der Tagesblätter und der meteorologischen Beobachtungsstationen. Beilage III. — U raspravi: S u e s s, F. E.: Das Erdbeben von Laibach am 14. April 1895. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 46/3—4, 854—866, Wien.

- (1896): Über das Vorkommen der *Pereiraia gervaisii* Vez. sp. in Croatien. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 4, 142—143, Wien.
- (1896): Die Fauna des Muschelkalkes der Kuna gora bei Pregrada in Croatien. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 6, 201—205, Wien.
- (1897): Geologija okolice Kutjeva. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 131, 10—29, 5 prof., 2 geol. karte, Zagreb.
- (1897): Strugača i njezin zapadni nastavak. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 131, 30—40, 2 geol. karte, Zagreb.
- (1897): Die Gliederung des Pliozäns am südlichen Abhange des Agramer Gebirges. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 17—18, 339—341, Wien.
- (1898): Das Tertiär des Agramer Gebirges. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 47/3—4, 549—566, 3 sl., 2 tabele, Wien.
- (1898): Palaeoichthyologische Bemerkungen. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 4, 105—106, Wien.
- (1898—1899): Über fossile Fische von Tüffer in Steiermark und Jurjevčani in Kroatien. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 10, 25—34, 2 tab., Zagreb.
- (1899): Demonstracija diluvijalnih ostataka čovjeka i njegovih suvremenika iz Krapine. — *Rad zbora liječn. kr. Hrv. Slav. i Međimurja prigodom proslave 25-god. njegovog obstanaka*, 20. i 21. X 1899, 95—97, Zagreb.
- (1899): Paleolitički ostatci čovjeka i njegovih suvremenika iz diluvija u Krapini. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 14, 90—98, Zagreb.
- (1899): Der paläolithische Mensch und seine Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina in Croatien. — *Mitt. Anthropol. Ges. Wien (Sitzungsber.)*, 29, (N. F.), Bd. 19, 65—68, Wien.
- (1899): *Zemljopis i statistika Austrougarske monarhie za srednja učilišta*. 3. prer. izdanje. Napisao I. Steklasa, Zagreb, 1898. (Prikaz). — *Nastavni vjesnik*, 7, str. 381, Zagreb.
- (1899): Krš Zagrebačke gore. — *Hrv. planinar*, 2/11, 161—164, Zagreb.
- (1899): Krš Zagrebačke gore. — *Hrv. planinar*, 2/12, str. 185, 1 crtež, Zagreb.
- (1900): Die Fauna der unterpontischen Bildungen um Londica in Slavonien. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 49/1, 125—134, Wien.
- (1900): Die Fauna der oberpontischen Bildungen von Podgrađe und Vižanovec in Kroatien. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 49/2, 235—246, 1 tab., Wien.
- (1900): Paleolitički ostatci čovjeka i njegovih suvremenika iz diluvija u Krapini. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 14, 90—98, Zagreb.
- (1900): Der diluviale Mensch aus Krapina in Croatien. — *Mitt. anthropol. Ges.*, 30, (N. F.) Bd. 20, Sitzungsber., str. 203, Wien.
- (1900): Der diluviale Mensch von Krapina. — *Agramer Zeitung*, 75, br. 71, Agram. (Gotica).
- (1900): Der diluviale Mensch von Krapina (Bemerkungen zu Prof. Dr. M. Hoernes' Aufsatz im »N. W. Tagblatt«. Siehe »Agramer Ztg.« No 79 vom 27. d. Mts.). — *Agramer Zeitung*, 75, br. 73, str. 4, Agram. (Gotica).
- (1900): Geologijske i hidrografijske crtice sa Velebita. U: Iz mjesečnih sastanaka. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 11, str. VIII—XVII, 7 sl., Zagreb.
- (1901): Neue paläolithische Fundstelle. (Brief an Professor Ranke von 18. October 1899). — *Correspondenz-Blatt deutsch. Ges. Anthrop., Ethnol. Urgesch.*, 31, Nr. 3, 1900, str. 17—18, München.
- (1901): Einige Bemerkungen zu *Opetiosaurus Bucchichi* Kornhuber. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 11—12, 271—272, Wien.
- (1901): Über die Gattung *Valenciennesia* und einige unterpontische Limnaeen. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte der Gattung *Valenciennesia* und ihr Verhältnis zur Gattung *Limnaea*. — *Beitr. Pal. Oesterr. Ung. Oriens.*, 13/3, 121—140, 2 tab., 10 sl., Wien.
- (1901): Komparativno demonstriranje ostataka lubanje diluvijalnoga čovjeka iz Krapine s onom današnjega čovjeka. (Predavanje na skupštini Zbora liječnika 1900). — *Liječnički viestnik*, 23/3, 77—79, Zagreb.
- (1901): Der paläolithische Mensch und seine Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien. — *Mitt. anthropol. Ges.*, 31, 164—197, 13 tab., Wien.
- (1902): Der paläolithische Mensch und seine Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien. Nachtrag als 2. Teil. — *Mitt. anthropol. Ges.*, 32, 189—216, Wien.

- (1902): Über *Budmania* Brus. und andere oberpontische Limnocardien Kroatiens. — *Sitzber. Akad. Wiss., Math.-natur. Cl.*, 111, Abt. I, 5—25, 4 tab., 3 sl., Wien.
- (1902): Paläoichtyologische Beiträge. I. Über einige Fische des ungarischen Tertiärs. II. Über einen obermiozänen *Lates* aus Dolje bei Agram in Kroatien. III. Über einen miocänen Sparsiden aus Steiermark. IV. Über zwei obercretazische Fische der Insel Brač und Solta in Dalmatien. — *Mitt. Jb. Ung. geol. Anst.*, 14, 1—21, Budapest.
- (1902): *Geologijska prijedlogna karta kraljevine Hrvatske i Slavonije. Vinica*. (Hrv. dio sekcije Pettau—Vinica) (Zona 20, col. XIV). 1:75.000. (*Geologische Übersichtskarte der Königreiche Kroatien und Slavonien, Vinica*) (Zone 20, col. XIV). — Izd. Kralj. hrv. slavon. dalmat. zemalj. vlada, Odio za unutarnje poslove, Zagreb.
- (1902): *Geologijska prijedlogna karta Kraljevina Hrvatske i Slavonije. Tumač geologijske karte Pettau und Vinica*. — Naklada Kralj. zemaljske vlade, Odjela za unutarnje poslove, 30 str., 7 sl., Zagreb.
- (1902): Geomorfološki problemi iz hrvatskog krasa. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 13/4—6, 193—196, Zagreb.
- (1902): Odgovor prof. Hraniloviću. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 13/4—6, 203—205, Zagreb.
- (1902): Novo nalazište diluvijalnih životinja. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 13/4—6, str. 205, Zagreb.
- (1902): Odgovor g. Vuksanu. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 13/4—6, 206—207, Zagreb.
- (1902): Geologische Übersichtskarte der Königreiche Kroatien und Slavonien. (Prikaz). — *Verh. geol. Reichsanst.*, Nr 5, str. 164, Wien.
- (1902): Prilog poznavanju diluvijalnog čovjeka iz Krapine te patološki pojavi na kostima *Ursus spelaeusa* iz Krapine. — *Liečnički viestnik*, 24/3, 85—87, Zagreb.
- (1903): Paläontologische Ausgrabungen in Krapina. — *Agramer Zeitung*, 78/198, str. 5, Agram, (Gotica).
- (1903): *Der Homo Krapinensis*. — *Agramer Zeitung*, 78/225, str. 5—6, Agram. (Izvadak iz predavanja u Kasselu). (Gotica).
- (1904): O genezi Krapinskih toplica. — *Liečnički viestnik*, 26/7, 225—227, Zagreb.
- (1904): Potječe li moderni čovjek ravno od diluvijalnog *Homo primigenius-a?* — *I kongr. srp. lekara i prirodnjaka*, 1—8, Beograd.
- (1904): Nov prilog osteologiji »*Homo Krapinensis-a*«. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 15/2, 145—152, Zagreb.
- (1904): Die pontische Fauna von Glogovnica—Osjek bei Križevci in Kroatien im Vergleiche zu jener von Radmanest. Vorläufige Mittheilung. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 15/2, 153—156, Zagreb.
- (1904): Geologische Übersichtskarte des Königreiches Kroatien-Slavonien. Liefer. 2: Blatt Rohitsch-Drachenburg und Liefer. 3: Blatt Zlatar—Krapina. (Prikaz). — *Verh. geol. Reichsanst.*, 15, 341—342, Wien.
- (1904): *Geologijska prijedlogna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Krapina i Zlatar*. (*Geologische Übersichtskarte des Königreiches Kroatien-Slavonien. Krapina—Zlatar*). (Zona 21, col. XIV). 1:75.000. — Izd. kr. hrv. slavon. dalmat. zemalj. vlada, Odio za unutarnje poslove, Zagreb.
- (1904): *Geologijska prijedlogna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Tumač geologijske karte Zlatar—Krapina*. (Zona 21, col. XIV). (*Geologische Übersichtskarte des Königreiches Kroatien-Slavonien. Erläuterungen zur geologischen Karte von Zlatar—Krapina*). (Zone 21, col. XIV). Naklada Kr. zemalj. vlade, Odjela za unutarnje poslove, 42 str., 2 skice, 1 shematična tektonička karta gorja Sjeverne Hrvatske, Zagreb.
- (1904): *Geologijska prijedlogna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Rogatac—Kozje* (Zona 21, col. XIII). 1:75.000. (*Geologische Übersichtskarte des Königreiches Kroatien-Slavonien. Rohitsch—Drachenburg*). (Zone 21, col. XIII). 1:75.000. Izd. kr. hrv. slavon. dalmat. zemalj. vlade, Odio za unutarnje poslove, Zagreb.

- (1904): *Geologijška prijedgledna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Tumač geologijske karte Rogatac—Kozje. (Geologische Übersichts-Karte des Königreichs Kroatien-Slavonien. Erläuterungen zur geologischen Karte von Rohitsch—Drachenburg). (Zone 21, col. XIII).* Nakl. kr. hrv. slavons. dalmat. zemalj. vlade, Odjel za unutarnje poslove, Zagreb.
- (1904): Neuer Beitrag zur Osteologie des *Homo Krapinensis*. — *Verh. Ges. deutsch. Naturf. u. Ärzte. 75 Versammlung zu Cassel 1903*, 2, 219—222, Leipzig.
- (1904): Der paläolithische Mensch und seine Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien. 2. Nachtrag als 3. Teil. — *Mitt. Anthropol. Ges.*, 34, 187—199, Wien.
- (1905): Zur Altersfrage der diluvialen Lagerstätte von Krapina in Kroatien. Eine vorläufige Mitteilung. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 16 (1904), 72—75, Zagreb.
- (1905): Izkapanje diluvijalnih preostataka čovjeka u Krapini. — *Obzor*, 46, br. 161, prilog, Zagreb.
- (1905): Salzburger Anthropologen-Congress. Die Funde in Krapina. Ein Vortrag des Prof. Dr. Gorjanović. (Prikaz). — *Agramer Zeitung*, 80, Nr. 201, 9—11, Agram. (Gotica).
- (1905): Die Variationen am Skelette der altdiluvialen Menschen. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 16 (1904), 128—142, 10 sl., Zagreb.
- (1905): Der *Homo primigenius* von Krapina. Vortrag des Professors Dr G. K. auf dem Anthropologen-Kongress im Salzburg. (Prikaz). — *Agramer Tagblatt*, 20, Nr. 202, 4—5, Agram.
- (1905) Der diluviale Mensch von Krapina und sein Verhältnis zum Menschen von Neandertal und Spy. — *Biol. Zentralbl.*, 25, 805—812, Leipzig.
- (1905): Die obertriadische Fischfauna von Hallein in Salzburg. — *Beitr. Pal. Oest. Ungarn. Oriens*, 18/3—4, 193—224, Wien.
- (1905): *Homo primigenius* aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien und dessen Industrie. Nach den Ausgrabungen im Sommer des Jahres 1905. — *Correspondenz-Blatt Deutsch. anthropol. Ges.*, 10, 1—3, Ber. der 4. gemeinsamen Versamml. Deutsch. u. Wiener anthr. Ges. in Salzburg.
- (1905): Geologijške i hidrografijske prilike oko Topuskoga s osobitim obzirom na topuske terme. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 161, 17—34, 2 sl., 2 tab., Zagreb.
- (1905): A) Odnosi tla (Terrainverhältnisse) oko Jamnice do Lasinje. B) O geološkim odnosima okolice Jamnice i Lasinje. C) Hydrographia. D) Zaštitni okoliš (Schutzrayon). E) Rekapitulacija. U: Gundrum-Oriovčanin, F. S.: *Jamnička kiselica*. Dodatak, 133—151, Zagreb.
- (1905): Der paläolithische Mensch und seine Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien. Dritter Nachtrag (als vierter Teil). — *Mitt. anthropol. Ges.*, 35 (der 3. Folge Bd. 5), 197—229, Wien.
- (1905): Zur Altersfrage der diluvialen Lagerstätte von Krapina in Kroatien. II. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 16 (1904), 377—381, Zagreb.
- (1906): Zur Altersfrage der diluvialen Lagerstätte von Krapina. III. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 17 (1905), 110—118, 2 sl., Zagreb.
- (1906): Der Unterkiefer von Ochoş aus Mähren und sein Verhältniss zu den Unterkiefern des *Homo primigenius*. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 18, 6—7, Zagreb.
- (1906): Protuodgovor g. prof. Hraniloviću na njegove primjetbe o mom predavanju o tobožnjjoj oledbi Zagrebačke gore. — *Narodne novine*, 72, br. 148, str. 3, Zagreb.
- (1906): O uzrocima i sjedištu zagrebačkih potresa. (Svečano predavanje). — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 18, 191—203, Zagreb.
- (1906): O uzrocima i sjedištu zagrebačkih potresa. — *Obzor*, 47, br. 78 i 79, Zagreb.
- (1906): Nova *Valenciennesia* sa Mostarskog polja u Bosni i *Val. Krambergeri* R. H. iz Tamana. — *Glasnik zemalj. muzeja u Bosni i Herceg.*, 18/3, 245—250, Sarajevo.
- (1906): *Homo primigenius* aus dem Diluvium von Krapina in Kroatien und dessen Industrie. — *Mitt. anthropol. Ges.*, 36, 24—26, Wien.

- (1906): Der diluviale Mensch von Krapina in Kroatien. Ein Beitrag zur Paläoanthropologie. *Studien über die Entwicklungsmechanik des Primaten-Skelettes mit besond. Berücks. d. Anthropologie u. Descendenzlehre.* — Herausgeg. v. O. Walkoff. 2. Lief. str. I—XI i 59—277, 50 sl., 14 tab., Wiesbaden.
- (1906): A horvátországi krapinai diluvialis ember. — *Földtani Közlöny*, 36, 241—255, 7 sl., Budapest.
- (1906): Der diluviale Mensch von Krapina in Kroatien. — *Földtani Közlöny*, 36, 307—322, Budapest.
- (1906): Da li je bila Zagrebačka gora oledena i kako je postala zagrebačka terasa? Predavao na mjesečnom sastanku Hrv. naravosl. društva prof. dr Gorjanović-Kramberger. (Prikaz). — *Narodne novine*, 72, br. 121, 3—4; br. 122, 3—4, Zagreb.
- (1907): Die geotektonischen Verhältnisse des Agramer Gebirges und die denselben im Zusammenhang stehenden Erscheinungen. — *Anhang zu den Abhandl. preuss. Akad. Wiss. vom J. 1907*, 1—30, Berlin.
- (1907): Da li je bila gora Zagrebačka oledena i kako je postala zagrebačka terasa. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 19, 37—43, Zagreb.
- (1907): Taubach und Krapina. — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 19, 268—272, Zagreb.
- (1907): Zašto se prapor (Loess) vertikalno otkida? — *Glasnik Hrv. naravosl. društva*, 19, 313—314, Zagreb.
- (1907): Die Kronen und Wurzeln der Mahlzähne des *Homo primigenius* und ihre genetische Bedeutung. — *Anatom. Anzeiger*, 31/4—5, 97—134, 18 sl., Jena.
- (1907): Die geotektonischen Verhältnisse des Agramer Gebirges und die mit denselben im Zusammenhange stehenden Erscheinungen. (Prikaz). — *Verh. geol. Reichsanst.*, 13, 313—314, Wien.
- (1907): Die Kronen und Wurzeln der Molaren des *Homo primigenius*. — *Korrespondenzblatt d. deutsch. Ges. Anthropol.*, 38, str. 138, Braunschweig.
- (1908): *Geologijska prijegledna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Zagreb (Zona 22, col. XIV). 1:75.000.* — Izd. Geol. povj. u Zagrebu, Zagreb.
- (1908): *Geologijska prijegledna karta kraljevine Hrvatske-Slavonije. Tumač geologijskoj karti Zagreb (Zona 22, Col. XIV). (Geologische Übersichtskarte des Königsreiches Kroatien-Slavonien. Erläuterungen zur geologischen Karte von Agram) (Zone 22, Col. XIV).* — Izd. Nakl. kr. zemalj. vlade, Odjeljenje unutarnjih poslova, II+75, 6 sl., Zagreb.
- (1908): Zur Kinnbildung des *Homo primigenius*. — *Bericht über die Prähistoriker-Versammlung am 23. bis 31. Juli 1907 zur Eröffnung des Anthropol. Museums in Köln*, 109—113, Köln.
- (1908): O nekim zasebnim oblicima korjena kutnjaka kod recentnoga fosilnoga čovjeka te njihovoj genetičkoj važnosti. — *Liečnički vjestnik*, 30/3, 73—77, Zagreb.
- (1908): El volt-e jegesedve a Zagrebi hegység és hogyan keletkezett a Zagrebi terasz? — *Földrajzi Közlemények*, 36/3, 87—97, Budapest.
- (1908): O anomalijama i patološkim pojavama na skeletu pračovjeka iz Krapine (Predavanje na Antropol. kongr. u Frankfurtu/M). (Prikaz). — *Narodne novine*, 74, br. 187, str. 188, Zagreb.
- (1908): War das Zagreber Gebirge vergletschert und wie ist die zagreber Terasse entstanden? — *Bull. soc. hongroise géogr.*, 36/3, 33—46 (1—14), 7 sl., Budapest.
- (1908): Anomalien und pathologische Erscheinungen am Skelett des Urmenschen von Krapina. — *Korrespondenzblatt d. deutschen Ges. Anthropol., Ethnol. u. Urgesch.*, 39, 108—112, Braunschweig.
- (1908): Bemerkungen zu »Adloff«: »Die Zähne des *Homo primigenius* von Krapina«. — *Anatom. Anzeiger*, 32, 145—156, Jena.
- (1908): Über prismatische Molarwurzeln rezenter und diluvialer Menschen. — *Anatom. Anzeiger*, 32, 401—413, Jena.
- (1908): Anomalien und krankhafte Erscheinungen am Skelette des Urmenschen von Krapina. — *Die Umschau*, 12/32, 623—626, Frankfurt/M.
- (1908): Anomalien und krankhafte Erscheinungen am Skelette des Urmenschen von Krapina. (Predavanje održano na kongresu njemačkog antropološkog društva u Frankfurtu/M). — *Agramer Tagblatt*, 23, Nr 187, 2—4, Zagreb. (Gotica).

- (1909): Der Unterkiefer der Hylobaten im Vergleich zu dem des rezenten und fossilen Menschen. — *Bericht über die Verhandl. des V. Intern. Zahnärztlichen Kongr. Berlin*, 23—28. August, 1—7, Berlin.
- (1909): Najstariji fosilni čovjek i njegov odnošaj spram recentnoga čovjeka i antropoida. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 21/2, 1—5, Zagreb.
- (1909): Der älteste fossile Mensch und sein Verhältnis zum rezenten Menschen und den Anthropoiden. (Predavanje na glavnoj skupštini HPD, 28. II 1909). (Prikaz). — *Agramer Tagblatt*, 24, Nr. 49, 2—4, Zagreb. (Gotica).
- (1909): Der vordere Unterkieferabschnitt des altdiluvialen Menschen in seinen genetischen Beziehungen zum Unterkiefer des rezenten Menschen und jenen der Anthropoiden. Eine vorläufige Mitteilung. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 21/2, 29—33, Zagreb.
- (1909): Pračovjek iz Krapine kanibal. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 21/2, 62—67, Zagreb.
- (1909): Der Urmensch von Krapina-Kannibale (Češki j.). (Predavanje na 4. kongr. čeških prir. i liječn. 9. IV 1909). — *Anzeiger 4. Vers. tschech. Naturf. u. Ärzte*, 288—289, Prag.
- (1909): Der vordere Unterkieferabschnitt des altdiluvialen Menschen in seinem genetischen Verhältnis zum Unterkiefer des rezenten Menschen und den der Anthropoiden. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des Menschen. — *Zeitschr. f. induktive Abstammungs- und Vererbungslehre*, 1, 411—439, Berlin.
- (1909): Über eine *Valenciennesia* aus dem Mostarsko Polje in der Herzegovina und über *Val. Krambergeri* R. Hörn. aus Taman. — *Wiss. Mitt. Bosn. Herceg.*, 11, 579—584, Wien.
- (1909): Der Unterkiefer des Eskimos (Grönländer) als Träger primitiver Merkmale. — *Sitzungsber. preuss. Akad. Wiss.*, 52, 1282—1294, Berlin.
- (1909): Über *Homo Aurignacensis* Hauseri. — *Verh. geol. Reichsanst.*, Nr. 14, 302—303, Wien.
- (1910): Die verwandtschaftlichen Beziehungen zwischen dem *Homo Heidelbergensis* aus Mauer und dem *Homo primigenius* aus Krapina in Kroatien. — *Anatom. Anzeiger*, 35, 359—364, Jena.
- (1910): Iz geološkog povjerenstva. — *Narodne novine*, 76, br. 48, 49, Zagreb.
- (1910): Die kroatische geologische Kommission im Jahre 1909. Vortr. gehalten am 24. d. M. in der Festsitzung des kroat.-geol. Kommission. — *Agramer Tagblatt*, 25, Nr. 46, 9—11, Agram.
- (1910): Die Klimaschwankungen zur Zeit der Lössbildung in Kroatien-Slavonien. — *Postglaziale Klimaveränderungen*, 139—141, Stockholm.
- (1910): Pračovjek iz Krapine u Hrvatskoj. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 22/1, 1—10, Zagreb.
- (1910): Gründung einer geologischen Kommission für Kroatien-Slavonien. — *Verh. geol. Reichsanst.*, 7—8, str. 196, Wien.
- (1910): *Homo Aurignacensis* Hauseri in Krapina? — *Verh. geol. Reichsanst.*, 14, 312—317, 2 sl., Wien.
- (1910): Die geologischen und hydrographischen Verhältnisse der Therme »Stubičke Toplice« in Kroatien und deren chemisch-physikalische Eigenschaften. — *Jb. geol. Reichsanst.*, 60/1, 1—66, 6 sl., sa tabelama, 1 karta, Wien.
- (1910): Über eine diluviale Störung im Löss von Stari Slankamen in Slavonien. — *C. R. XI Congr. géol. intern.*, 1055—1061, 1 sl., Stockholm.
- (1911): Rad geološkog povjerenstva kraljevine Hrvatske-Slavonije godine 1910. (Die Tätigkeit der geologischen Kommission der Königreiche Kroatien-Slavonien im Jahre 1910). — *Vijesti geol. povj. za g. 1910*, 1, 8—14, Zagreb.
- (1911): Opažanja u plitkom kršu kod Generalskog Stola u Hrvatskoj. — *Vijesti geol. povj. za g. 1910*, 1, 22—23, Zagreb.
- (1911): Der Spitalsbau auf der Salata. — *Agramer Tagblatt*, 26, Nr. 76, 4—5, Agram.
- (1911): Izvještaj iz prapornih prijedjela Slavonije (Aufnahmeberichte aus den Lössgebieten Slavoniens). — *Vijesti geol. povj. za g. 1910*, 1, 22—23, Zagreb.
- (1911): Dva fulgurita (strijelne cijevi) iz živog pijeska kod Molvica u Podravini. (Über zwei Fulgurite — Blitzröhren aus den Flugsanden von Molve in Podravina-Kroatien). — *Vijesti geol. povj. za g. 1910*, 1, 44—46, 1 sl., Zagreb.

- (1911): O pitanju prisutnosti vrste *Homo aurignacensis* u Krapini. (Zur Frage der Existenz des *Homo aurignacensis* in Krapina). — *Vijesti geol. povj. za g. 1910, 1*, 46—52, 2 sl., Zagreb.
- (1911): Špiljski medvjed iz Lokava u Gorskom Kotaru. (Izvadak iz predavanja na mjesečnom sastanku HPD). — *Narodne novine*, 77, br. 279, Zagreb.
- (1911): *Arctomys marmotta* Schreib. iz Krapine. (*Arctomys marmotta* Schreib. aus Krapina). — *Vijesti geol. povj. za g. 1910, 1*, 52—54, 1 sl., Zagreb.
- (1911): Slavonski prapor (Löss) i njegov upliv na hidrografijske prilike (Predavanje 3. 4. 1911). — *Vijesti Hrv. društva inž. arhit.*, 32/9, str. 121—123; br. 10 str. 137—139, 2 sl., Zagreb.
- (1911): Die Klimazonen-Bodenkarte des Königreiches Kroatien-Slavonien. — *Verh. II intern. Agrogeologenkonf., Stockholm 1910*, 320—323, Stockholm.
- (1911): Plitki krš okolice Generalskog Stola u Hrvatskoj. — *Glas Srp. akad. nauka*, 85, 44—51, Beograd.
- (1912): Plitki krš okolice Generalskog Stola u Hrvatskoj. Predjel oko Lešća. (Le karst des environs de Generalski Stol en Croatie). — *Glasnik Srp. geogr. društva, 1*, 42—47, 3 sl., Beograd.
- (1912): Odgovor na primjetbe gosp. kr. tehn. savj. ing. Lapainea. — *Vijesti Hrv. društva inž. arhit.*, 33, br. 7, str. 144, Zagreb.
- (1912): Iz prapornih predjela Slavonije. A) Praporna stepenica đakovačka, B) Praporni hrbat Erdutski. (Aus den Lössgebieten Slavoniens. A) Die Lössplatte von Đakovo, B) Der Lössrücken von Erdut). — *Vijesti geol. povj. za g. 1911, 2*, 28—30, Zagreb.
- (1912): IV Izvještaj speleološkog odbora za godinu 1911. IV Bericht des speleologischen Komittés für das Jahr 1911). — *Vijesti geol. povj. za god. 1911, 2*, 49—53, 1 sl., Zagreb.
- (1912): Plitki krš oko Generalskoga Stola u Hrvatskoj. (Der seichte Karst der Umgebung von Generalski Stol in Kroatien). — *Vijesti geol. povj. za g. 1911, 2*, str. 28, Zagreb.
- (1912): Plitki krš oko Generalskoga Stola u Hrvatskoj. (Der seichte Karst der Umgebung von Generalski Stol in Kroatien). Predgovor 1. Plitki krš sjeverno Generalskomu Stolu. 2. Predjel oko Lešća. 3. Predjel jugoistočno Generalskomu Stolu. — *Vijesti geol. povj. za g. 1911, 2*, 67—95, 8 sl., Zagreb.
- (1912): Bemerkungen zu Walkhoff's neuen Untersuchungen über die menschliche Kinnbildung. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 24/2—3, 110—117, 4 sl., Zagreb.
- (1912): Fosilni proboscidi Hrvatske i Slavonije. (Die fossilen Proboscidier aus Kroatien-Slavonien). — *Djela Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 21, 1—24, 4 tab., Zagreb.
- (1913): Fosilni rinocerotidi Hrvatske i Slavonije s osobitim obzirom na *Rhinoceros Mercki* iz Krapine. (Über fossile Rhinocerotiden Kroatiens-Slavoniens 162—70/). — *Djela Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 22, 1—70, 12 sl., 13 tab., Zagreb.
- (1913): Život i kultura diluvijalnoga čovjeka iz Krapine u Hrvatskoj. (Hominis diluvialis e Krapina, Croatia, vita et cultura) (Kurze Zusammenfassung: Leben und Kultur des diluvialen Menschen von Krapina in Croatien, 41—54). — *Djela Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 23, 1—54, 15 sl., 15 tab., Zagreb.
- ★ (1914): Iz prapornih predjela Slavonije. 1. Predjel oko Iriga. 2. Prilike kod Sota. 3. Savska obala kod Mitrovice. 4. Savska obala kod Županje. 5. Oko Cerne. (Aus dem Lössgebiete Slavoniens. 1. Die Gegend um Irig. 2. Die Verhältnisse bei Sot. 3. Das Save-Ufer bei Mitrovica. 4. Das Save-Ufer bei Županja. 5. Um Cerna). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 21—26, Zagreb.
- (1914): Nekadanji otvoreni tok Dobre i kršni ravanjak u Ogulinu. (Der einstige oberirdische Lauf der Dobra und die Karstebenen in Ogulin). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 101—106, 2 sl., Zagreb.
- (1914): Čeljusni zglob diluvijalnog čovjeka iz Krapine u Hrvatskoj. (Das Kiefergelenk des diluvialen Menschen von Krapina in Kroatien). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 161—181, 14 sl., Zagreb.
- (1914): Dva duboka bušenja južno Vrdnika. (Über zwei Tiefbohrungen südlich Vrdnik). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 148—151, 2 tabele, Zagreb.
- (1914): Opaske na prof. dr. E. pl. Cholnokya »Die Oberflächengestalt des Alföld«. (Bemerkungen zu Prof. E. v. Cholnok's »Die Oberflächengestalt des Alföld«). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 112—116, 1 sl., Zagreb.

- (1914): Neka opažanja u donjem toku rijeke Mrežnice. (Einige Beobachtungen im unteren Laufe des Mrežnica-Flusses). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 107—111, 2 sl., Zagreb.
- (1914): *Limnaeus (Velutinopsis)* iz donjo-pontičkih naslaga Slavonije. (Über einen *Limnaeus [Velutinopsis]* aus den unterpontischen Schichten Slavoniens). — *Vijesti geol. povj. za g. 1912 i 1913*, 3—4, 182—184, 1 sl., Zagreb.
- (1914): Der Axillarrand des Schulterblattes des Menschen von Krapina. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 26, 231—257, 18 sl., Zagreb.
- (1914): Život i kultura diluvijalnoga čovjeka iz Krapine u Hrvatskoj. (Leben und Kultur des diluvialen Menschen von Krapina in Kroatien). (Izvadak). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 1, 26—27, Zagreb.
- (1914): Fosilni rinocerotidi Hrvatske i Slavonije s osobitim obzirom na *Rhinoceros Mercki* iz Krapine. (Über fossile Rhinocerotiden Kroatiens und Slavoniens mit besonderer Rücksicht auf *Rhinoceros Mercki* von Krapina). (Izvadak). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 1, 25—26, Zagreb.
- (1915): Die Hydrographie der Lössplateaus Slavoniens. — *Atti X Congr. geogr. intern. Roma, 1913*, 1211—1225, Roma.
- (1915): Die hydrographischen Verhältnisse der Lössplateaus Slavoniens. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 27, 71—75, Zagreb.
- (1915): Neke primjedbe o donjoj čeljusti Weimarskog čovjeka. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 30, 17—22, 2 sl., Zagreb.
- (1916): Neke primjedbe o donjoj čeljusti Weimarskog čovjeka. (Einige Bemerkungen über den Unterkiefer des *Homo primigenius* von Weimar). (Izvadak). — *Izviješća o raspr. prir.-matem. razr. Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 5, 67—72, Zagreb.
- (1916): Diluvijalna terasa oko Virovitice—Lukača. (Die diluviale Terasse um Virovitica—Lukač). — *Vijesti geol. povj. za god. 1914 i 1915*, 5—6, 23—25, Zagreb.
- (1916): O nekim dubokim bušenjima kod Karlovca—Duga Rese i njihovom geološkom znamenovaju. (Über einige Tiefbohrungen bei Karlovac—Duga Resa und ihre geologische Bedeutung). — *Viesti geol. povj. za god. 1914 i 1915*, 5—6, 51—66, 2 sl., Zagreb.
- (1916): K pitanju izravnavanja krševitih krajeva te postanka osamljenih kamentih stubova. (Zur Frage der Einebnung flachgelegener Karstgebiete und der Entstehung freistehender Gesteinssäulen). — *Vijesti geol. povj. za god. 1914 i 1915*, 5—6, 78—87, 4 sl., Zagreb.
- (1916—17): Ostanci kvaternarnih sisara Gore zagrebačke. (Überreste von quaternären Säugetieren des Gebirges von Zagreb). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.)*, IV, *Geologie und Paläontol.*, 159—160, Zagreb.
- (1916—17): Fosilni sisari Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. (Fossile Säugetiere von Kroatien, Slavonien und Dalmatien). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.)*, IV, *Geologie und Paläontol.*, 160, Zagreb.
- (1916—17): Palaeichthyološki prilozi I, II. (Beiträge für die Paläoichthyologie, I, II). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.)*, IV, *Geologie und Paläontol.*, 160—162, Zagreb.
- (1916—1917): *Aigialosaurus*, novi gušter iz krednih škriljeva otoka Hvara s obzirom na opisane jur lacertide Komena i Hvara. (*Aigialosaurus*, eine neue Eidechse aus den Kreideschiefern der Insel Hvar [Lesina] mit Rücksicht auf die bereits beschriebenen Lacertiden von Komen und Hvar). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.)*, IV, *Geologie und Paläontol.*, 162—163, Zagreb.
- (1916—1917): O fosilnih Cetaceih Hrvatske i Kranjske. (Über fossile Cetaceen von Kroatien und Krain). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.)*, IV, *Geologie und Paläontol.*, 163, Zagreb.

- (1916—1917): Geologijski i hidrografijski odnošaji Marija-Goričkih brdina. (Die geologischen und hydrographischen Verhältnisse der Hügel von Marija-Gorica). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläont., 163—164, Zagreb.*
- (1916—1917): Geologija gore Samoborske i Zumberačke. (Geologie der Gebirge von Samobor und Zumberak). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 164—165, Zagreb.*
- (1916—1917): Geologijski snošaji okolice Klanjačke i Pregradske. (Die geologischen Verhältnisse der Umgebung von Klanjec und Pregrada). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 165—166, Zagreb.*
- (1916—1917): Geologija okolice Kutjeva. (Geologie der Umgebung von Kutjevo). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.), IV, Geologie und Paläont., 166—167, Zagreb.*
- (1916—1917): Strugača i njezin zapadni nastavak. (Der Berg Strugača und seine westliche Fortsetzung). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.), IV, Geologie und Paläontol., 167—168, Zagreb.*
- (1916—1917): Fosilne ribe Komena, Mrzleka, Hvara i M. Libanona uz dodatak o oligocenskim ribama Tüffera, Zagora i Trifalja. (Über die fossilen Fische von Komen, Mrzlek, Lesina und M. Libanon mit einem Anhang über die oligozänen Fische von Tüffer, Sagor und Trifail). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.), IV, Geologie und Paleontol., 168, Zagreb.*
- (1916—1917): Paleolitički ostatci čovjeka i njegovih suvremenika iz diluvija u Krapini. (Die paläolithischen Überreste des Menschen und seiner Zeitgenossen aus dem Diluvium von Krapina). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.), IV, Geologie und Paläontol., 168, Zagreb.*
- (1916—1917): Geologijske i hidrografijske prilike oko Topuskoga s osobitim obzirom na topuske terme. (Die geologischen und hydrographischen Verhältnisse bei Topusko mit besonderer Rücksicht auf die Thermen von Topusko). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 169, Zagreb.*
- (1916—1917): Fosilni proboscidi Hrvatske i Slavonije. (Die fossilen Probosciden Kroatiens und Slawoniens). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 169—170, Zagreb.*
- (1916—1917): Fosilni rinocerotidi Hrvatske i Slavonije s osobitim obzirom na *Rhinoceros Mercki* iz Krapine. (Die fossilen Rhinozerotiden Kroatiens und Slawoniens, mit besonderer Rücksicht auf *Rhinoceros Mercki* von Krapina). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1917. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 170—171, Zagreb.*
- (1916—1917): Život i kultura diluvijalnoga čovjeka iz Krapine u Hrvatskoj. (Das Leben und die Kultur des diluvialen Menschen von Krapina in Kroatien). — *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr. za god. 1867—1914. Jugosl. akad. znan. umjetn. (Bull. travaux Cl. sci. math. natur.), IV, Geologie und Paläontol., 171—172, Zagreb.*
- (1917): Čovjek geološke prošlosti. — *Liečnički viestnik, 39/1, 1—6, Zagreb.*
- (1917): Tripoli ili škriljavac za laštenje iz Dolja kod Podsuseda. — *Priroda, 7/6, 129—137, 5 sl., Zagreb.*
- (1918): Hrvatska za diluvija. — *Priroda, 8/6, 121—131, 5 sl., Zagreb.*
- (1918): Pračovjek iz Krapine uz osvrt na druge starije i mlađe diluvijalne preostatke čovjeka. — *Priroda, 8, br. 7, 162—165; br. 8, 169—176; br. 9, 202—210, Zagreb.*

- (1918): *Pračovjek iz Krapine*. — Izd. Hrv. prir. društva. Preštampano iz »Prirode« 1918, 3—24, Zagreb.
- (1919): Über fremdes Gerölle vom Vratnik im Samobor Gebirge. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 31, 106—112, 1 sl., Zagreb.
- (1919): Einige Bemerkungen zu: Dr. A. Tornquist »Das Erdbeben von Rann a. d. Save vom 29. Jänner 1917«. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 31, 113—115, Zagreb.
- (1921): Morfološke i hidrografske prilike srijemskog lesa. — *Glasnik geogr. društva*, 5, 17—53, 1 karta, 15 sl., 1 tab., Beograd.
- (1922): *Congeria kisslingi*. Nov oblik iz niza »*triangularis*« gornjo-pontijskih naslaga južno Pitomače u Hrvatskoj. — *Spomenica pedesetogod. prof. rada S. M. Lozanića*, 336—341, 2 tab., Beograd.
- (1922): Der Bruchrand des Zagreber Gebirges zwischen Podsused und Zagreb und seine Bedeutung zur Heranbildung der Zagreber Terasse. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 34/1, 3—15, 7 sl., Zagreb.
- (1922): Morfološke i hidrografijske prilike prapornih predjela Srijema te pograničnih česti županije virovičke. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 34/2, 111—164, 27 sl., Zagreb.
- (1923): Die Valenciennesiden und einige andere Limnaeiden der pontischen Stufe des unteren Pliozäns in ihrer stratigraphischen und genetischen Bedeutung. — *Glasnik Hrv. prir. društva*, 35/87—114, 5 sl., Zagreb.
- (1923): Über die Bedeutung der Valenciennesiden in stratigraphischer und genetischer Hinsicht. — *Pal. Zeitschr.*, 5, *Die Versammlung Pal. Ges. Tübingen v. 9—13 Aug. 1922*, 339—344, Berlin.
- (1924): Über jugendliche Dislokationen bei Bijenik nahe Sv. Duh bei Zagreb und in Čučerje im Zagreb-Gebirge. — *Zbornik radova posvećen Jovanu Cvijiću*, 217—222, Beograd.
- (1924): Novi prilozi čeljusnom zglobu diluvijalnog čovjeka iz Krapine. (Neue Beiträge zum Kiefergelenk des diluvialen Menschen von Krapina). — *Prijevod raspr. u Radu 232. Izvješća o raspr. matem.-prir. razr. Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 19—20, 15 sl., 1 tab., 118—145, Zagreb.
- (1925): Tun und Treiben des diluvialen Menschen von Krapina in Kroatien. — *Der Morgen* 3, No 904, str. 43, Zagreb. (Gotica).
- (1926): Über Beschädigungen an Parietalien des diluvialen Menschen von Krapina. — *Die Eiszeit*, 3, 1—2, Leipzig.
- (1926): Novi prilozi čeljusnom zglobu diluvijalnog čovjeka iz Krapine. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 232, 1—23, sa sl., Zagreb.
- (1926): Dodatak k novim prilozima čeljusnog zgloba diluvijalnog čovjeka iz Krapine. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 232, 24—33, sa sl., Zagreb.
- (1926): Fragmenti iz rodoslovlja čovjeka. — *Priroda*, 16/1, 1—6, 4 sl., Zagreb.
- (1926): Der diluviale Mensch von Krapina. — *Arch. Rassenbilder herausgeg v. E. Eickstedt*, Bilderaufsatz 12, Archivkarte, 111—120, München.
- (1926): Dodatak k »Novim prilozima čeljusnom zglobu diluvijalnoga čovjeka iz Krapine« (Nachtrag zu: »Neue Beiträge zum Kiefergelenk des diluvialen Menschen von Krapina). — *Prijevod raspr. u Radu 232. Izvješća o raspr. matem.-prir. razr.*, 21, 1—12, Zagreb.
- (1926): Das Schulterblatt des diluvialen Menschen von Krapina in seinem Verhältnis zu dem Schulterblatt des rezenten Menschen und der Affen. — *Vijesti geol. zavoda*, 1, 67—122, 19 priloga, Zagreb.
- (1926): Dr. Vale Vouk. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 39 (za god. 1924/25), 52—53, Zagreb.
- (1927): — & VOUK, Vale: Comte Begouën. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 40 (za god. 1925/27), 135—137, Zagreb.
- (1927): Der diluviale Mensch von Krapina. Sein Tun und Treiben in und ausserhalb seiner Wohnstätte. *Unterhaltung und Wissen*. — *Illustr. Sonntags-Beilage d. Morgenblatt*, 42, Nr. 29, 10—11, 1 sl., Zagreb, 30. I 1927.
- (1927): Kako je izgledao diluvijalni čovjek — *Homo neandertalensis* — za života? — *Priroda*, 17/2—3, 36—40, 5 sl., Zagreb.
- (1928): Dr. Teodor Wickerhauser. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 41 (za god. 1927/28), 85—86, Zagreb.

- (1928): — & GAVAZZI, Artur: Norbert Krebs. — *Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjetn.*, 41 (za god. 1927/28), 100—101, Zagreb.
- (1929): Einige neue Ergebnisse meiner neueren Untersuchungen der diluvialen Menschenreste von Krapina. — *10 Congr. intern. zool. Budapest 1927*, 2, 1256—1261, Budapest.
- (1929): Vratni kralješci diluvijalnog čovjeka iz Krapine. — *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn. matem.-prir. razr.*, 72, 99—120, 10 sl. u tekstu, 2 tab., Zagreb.
- (1929): Die Halswirbel des diluvialen Menschen von Krapina. — Prijevod raspr. priopćene u Radu 236, 99—120. *Izviješća o raspr. matem.-prir. razr.*, 23, 24—48, 2 tab., 10 sl., Zagreb.

Primljeno 25. 02. 1977.